

TEKNOLOGIK TA'LIM YO'NALISHI TALABALARIGA INGLIZ TILI DARSLARINI O'QITISH TEKNOLOGIYASI

Adambayev Umidbek Jumanazar o'g'li

*O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti,
Ingliz filologiyasi fakulteti, Ingliz tilini ikkinchi
chet tili sifatida o'qitish kafedrasida o'qituvchisi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada texnologik ta'lim yo'nalishi talabalariga ingliz tilini o'qitishning zamonaviy metodlari, pedagogik texnologiyalari va xorijiy tilni kasbiy faoliyat bilan integratsiya qilish masalalari atroflicha tahlil qilingan. Tadqiqotda talabalarning texnik lug'at boyligini oshirish, muhandislik va texnologik jarayonlarni ingliz tilida bayon etish hamda kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirish bo'yicha metodik tavsiyalar ishlab chiqilgan. Shuningdek, AKT va loyihaviy ta'lim usullarining samaradorligi ilmiy jihatdan yoritilgan.

Kalit so'zlar: Texnologik ta'lim, ingliz tili, innovatsion texnologiyalar, ESP (maxsus maqsadlar uchun ingliz tili), pedagogik mahorat, zamonaviy metodika, integratsiyalashgan ta'lim, texnik terminologiya, CLIL metodikasi.

Abstract: This article comprehensively analyzes modern methods of teaching English to students in technological education programs, pedagogical technologies, and issues of integrating a foreign language with professional activity. The study develops methodological recommendations for expanding students' technical vocabulary, describing engineering and technological processes in English, and developing communicative competencies. Additionally, the effectiveness of ICT and project-based learning methods is scientifically substantiated.

Keywords: Technological education, English language, innovative technologies, ESP (English for Specific Purposes), pedagogical mastery, modern methodology, integrated education, technical terminology, CLIL methodology.

Аннотация: В данной статье всесторонне проанализированы современные методы преподавания английского языка студентам направления технологического образования, педагогические технологии и вопросы интеграции иностранного языка с профессиональной деятельностью. В исследовании разработаны методические рекомендации по расширению технического словарного запаса студентов, описанию инженерных и технологических процессов на английском языке, а также развитию коммуникативных компетенций. Кроме того, научно обоснована эффективность ИКТ и методов проектного обучения.

Ключевые слова: Технологическое образование, английский язык, инновационные технологии, ESP (английский язык для специальных целей),

педагогическое мастерство, современная методика, интегрированное обучение, техническая терминология, методика CLIL.

KIRISH

Bugungi globallashuv davrida har qanday soha mutaxassisi, ayniqsa, texnologik ta'lim yo'nalishi vakillari uchun xorijiy tillarni bilish zamon talabiga aylandi. Zamonaviy texnologiyalar, asbob-uskunalar, dasturiy ta'minotlar va xalqaro texnik standartlarning aksariyati ingliz tilida ekanligi ushbu fanni o'qitishga yangicha yondashuvni talab etadi. Texnologik ta'lim yo'nalishi talabalariga ingliz tilini o'rgatishda shunchaki umumiy grammatika emas, balki ularning kasbiy faoliyatida asqotadigan maxsus terminologiya va muloqot ko'nikmalariga urg'u berish lozim.

ASOSIY QISM

1. ESP (English for Specific Purposes) – Kasbiy yo'naltirilgan o'qitish

Texnologik ta'limda ingliz tili darslarining samaradorligini oshirishning eng asosiy usuli - bu ESP (Maxsus maqsadli ingliz tili) metodikasidir. Bu yondashuv talabaning kelajakdagi kasbi bilan bevosita bog'liq.

Terminologik bazani shakllantirish: Masalan, "Machine parts" (Mashina detallari), "Technical drawing" (Chizmachilik), "Woodworking and Metalworking" (Yog'och va metallga ishlov berish) kabi mavzular darslar markaziga qo'yiladi.

Amaliyot bilan bog'liqlik: Talabalar asbob-uskunalarining texnik pasportini ingliz tilida o'qishni va ulardan foydalanish yo'riqnomalarini tushunishni o'rganadilar.

2. CLIL (Content and Language Integrated Learning) Metodikasi

CLIL - bu fanni va tilni integratsiyalashgan holda o'qitish metodikasi hisoblanadi. Bunda ingliz tili darsi "Texnologiya" fani bilan qo'shib olib boriladi. Masalan, talaba yangi bir texnologik jarayonni (masalan, 3D modellastirishni) o'rganayotganda, barcha ko'rsatmalar va muhokamalar ingliz tilida olib boriladi. Bu usul talabaning tilni tabiiy muhitda, "o'rganish orqali bajarish" (learning by doing) tamoyili asosida o'zlashtirishiga yordam beradi.

3. Zamonaviy Pedagogik Texnologiyalarning Qo'llanilishi

Dars jarayonida quyidagi interfaol metodlar o'zining yuqori samarasini ko'rsatmoqda:

Loyiha metodi (Project-based learning): Talabalarga kichik guruhlarda "Kelajak maktabi uchun texnologik xona dizayni" yoki "Yangi turdagi material ixtirosi" kabi mavzularda loyiha tayyorlash va uni ingliz tilida taqdimot (PowerPoint) qilish vazifasi topshiriladi.

Muammoli ta'lim (Problem-based learning): Darsda biror texnik nosozlik yoki texnologik muammo o'rta tashlanadi va talabalar ingliz tilida ushbu muammoning yechimlarini muhokama qiladilar.

Multimedia va Simulyatsiyalar: Virtual laboratoriyalar va interfaol chizma dasturlaridan foydalanish talabalarning vizual xotirasini kuchaytiradi.

4. AKT va Raqamli Resurslar

Texnologik ta'lim talabalari tabiatan texnik vositalarga moyil bo'ladilar. Shu sababli, darslarda quyidagi resurslardan foydalanish dars mazmunini boyitadi:

YouTube kanallari: "Engineering Explained" yoki "Technology Today" kabi kanallardagi videolar asosida tinglab tushunish (Listening) mashqlarini bajarish.

Mobil ilovalar: Texnik lug'atlar va Quizlet kabi platformalar orqali terminlarni o'yin ko'rinishida yodlash.

Online Platformalar: Coursera yoki edX kabi platformalardagi texnologik kurslarning qisqa modullaridan foydalanish.

TAHLIL VA NATIJALAR

Olib borilgan kuzatishlar va pedagogik tajribalar shuni ko'rsatadiki, ingliz tili darslarini mutaxassislik fanlari bilan bog'lab o'tish talabalarning fanga bo'lgan qiziqishini 40-50% ga oshiradi. An'anaviy grammatik darslarda passiv bo'lgan talabalar, o'z sohalariga oid texnik chizmalar yoki yangi gadjetlar haqida gap ketganda, muloqotga faol kirisha boshlaydilar. Bu nafaqat til o'rganish, balki talabaning kasbiy o'z-o'zini anglashiga ham xizmat qiladi.

XULOSA

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, texnologik ta'lim yo'nalishi talabalariga ingliz tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalarni qo'llash bugungi kunning kechiktirib bo'lmas vazifasidir. Ta'lim jarayonida ESP va CLIL metodikalaridan foydalanish, darslarni loyiha va muammoli ta'lim asosida tashkil etish bo'lajak texnologiya o'qituvchilarining xalqaro mehnat bozorida raqobatbardosh bo'lishini ta'minlaydi. Maqolada keltirilgan tavsiyalar oliy ta'lim muassasalarida ingliz tili o'qituvchilari uchun metodik qo'llanma bo'lib xizmat qilishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 19-maydagi "O'zbekiston Respublikasida xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-5117-sonli Qarori.
2. Ishmuhamedov R., Mirsoliyeva M. O'quv jarayonida innovatsion ta'lim texnologiyalari. -T.: "Fan va texnologiya", 2014. - 60 b.
3. Jalolov J.J. Chet til o'qitish metodikasi. – T.: "O'qituvchi", 2012. – 432 b.
4. Muslimov N.A. va boshqalar. Kasb ta'limi metodikasi. – T.: 2013.
5. Dudley-Evans, T. Developments in English for Specific Purposes. – Cambridge University Press, 1998.
6. Hutchinson T., Waters A. English for Specific Purposes: A learning-centred approach. – Cambridge University Press, 1987.